

Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com



אוהל יונה מנחם

בית כנסת

ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דברים ליום הזכרון לשואה ולגבורה תש"ע

מאת הרב דוד אברהם ספקטור

יום הזיכרון לשואה ולגבורה בא בסמיכות לשבת, שבה קראנו בתורה בפרשת שמיני על מיתת בני אהרן הכהן. הפסוקים מזכירים לנו את ששת מליוני אחינו ואחותינו שעלו בסערה ורבים מהם באש שמימה.

וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ לִפְנֵי ה'. ועליהם ועל קדושי השואה אמר ה': בְּקִרְבִּי אֶקְדָּשׁ. כולם קרובי. ועל שאלה: למה? אין הסבר אנושי אלא נִידִם אֶהְרֹן. קול דממה דקה. דקת דומיה. ועליהם ועל כל קרבנות השואה נאמר: וְאַחֲכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת הַשְּׂרֵפָה אֲשֶׁר שָׂרַף ה'.

הערב אנו מקיימים גם את מצות 'זכור את אשר עשה לך עמלק'. את עמלק ושותפיו הכרתי כילד מקרוב. את חברי ארגון ה-NSB בהולנד שהיה עושה דברו של הנאצים, ובפרט את בניהם שהלכו בדרכי אבותיהם הכרתי מקרוב ממש. אחד ישב אתי בכיתה ובשעת משחק בהפסקת עשר הודיע לי בפני כולם שאסור ליהודים להשתתף בזה. אז כילד של הורים ניצולי שואה גמלה בלבי ההחלטה: לא עוד! לא עוד נהיה 'כצאן לטבח יובלי' אלא הפעם נגן על עצמנו. ואלה היו המחשבות שעברו עלי כשלבשתי בבקו"ם לראשונה את מדי צה"ל. אז חשבתי על סבתא רבה שלי יוכבד מרים ובתה מרטה שלא זכו לראות בהקמת מדינת ישראל וצה"ל ונספו במחנה השמדה סוביבור בכ"ד תמוז תש"ג, 23 יולי 43'. חשבתי על אמי שנפרדה כילדה בת 12 ע"י החיילים הנאצים מהסבא והסבתא שלה שהובלו להשמדה באחד המחנות. בשואה היו בזה דעות שונות בין הרבנים. היו כאלה שהתפללו והשלימו עם הגזרה והיו כאלה שגם התפללו וגם לחמו נגד הגזרה. והיו כאלה ששינו את דעתם באמצע השואה וביניהם הרב מנחם זמבה הי"ד, שהיה מגדולי התורה בוורשא ומראשי אגודת ישראל בפולין. בתחילה התנגד הרב זמבה ללחימה בנאצים, אך אחרי הגירוש הגדול מוורשה (בקיץ 42') שינה את דעתו וקרא בפירוש להלחם בהם. הוא חידש אז חידוש משמעותי מאד בהלכות קידוש השם. כך נרשם בשמו ביומן גטו ורשה: "יש דרכים שונות לקידוש השם. לא כדרכי קידוש השם לפני, דרכי קידוש השם כיום. לפי ההלכה... אילו הכריחו כיום את היהודים לשמד, ואפשר היה להינצל ע"י השתמדות (התנצרות) כמו בספרד... היתה מיתתנו כשלעצמה, בבחינת קידוש השם. הרמב"ם אומר אפילו, שבשעה שיהודי נהרג משום שהוא יהודי, הרי זה בלבד קידוש השם. והלכה כמותו. אך כיום הזה הדרך היחידה לקידוש השם היא התנגדות מזוינת בפועל! היום כשאין תועלת בהמרת הדת, אזי הריגתו של יהודי אין בו משום קידוש השם אלא בשאיפתו לחיים" (אני מאמין עמ' 76).

את קידוש השם לא של מיתה אלא של השאיפה לחיים, מגשימים אנחנו כאן, דור הבנים יום יום במדינת ישראל, ראשית צמיחת גאולתנו, כדברי הנביא יחזקאל (לו, כג-כד) קִדְּשִׁיתִי אֶת שְׁמִי הַגָּדוֹל הַמְּחֻלָּל בְּגוֹיִם... וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם מִן הַגּוֹיִם וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל הָאֲרָצוֹת וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל אֶדְמַתְכֶם. היום בני ארץ ישראל הם מצבת החיים לששת מליוני היהודים שנספו בשואה והלואי שנהיה ראויים להם ונדע באהבת חנם בינינו לבנות מחדש את בית ישראל, את הבית השלישי במהרה בימינו.